

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/150/2011
Identifikačné číslo spisu:	4010200713
Dátum vydania rozhodnutia:	11.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:4010200713.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavala PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: V., bytom W., zast. JUDr. Alexandrom Endrödy, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Mostná č. 42, Nitra, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad v Nitre so sídlom Štefánikova č. 88, Nitra, za účasti:

1/ Z., S.,

2/ H., ul. A.,

3/ Y., X. Q.. XXXX/X, G. Q., všetci zast.: JUDr. Alexandrom Endrödy, advokátom s vyššie uvedeným sídlom,

4/ Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková č. 36, Bratislava,

5/ Rímskokatolícka cirkev, s adresou Mariánske nám. č. 23, Žilina, zast.: Advokátskou kanceláriou CONSULTA, v.o.s., advokátskou spoločnosťou so sídlom Šafárikovo nám. č. 4, Bratislava,

6/ Lesy Slovenskej republiky, š.p., Nám. SNP č. 8, Banská Bystrica, zast.: JUDr. Evou Mihókovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie 1. mája 22, Zlaté Moravce,

o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 03. júna 2011 č. k. 19Sp/35/2010-112, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 03. júna 2011 č. k. 19Sp/35/2010-112 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom konania právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 2010/00063-1587/04-R-II z 10.08.2010 (č. l. 10) odporca ako prvostupňový správny orgán príslušný v zmysle § 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, na základe ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č.

503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 503/2003 Z.z.“) a v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) vyslovil, že

a) navrhovateľ spolu so zúčastnenými osobami 1/ až 3/ nespĺňajú podmienky oprávnenej osoby uvedené v § 2 ods. 1 a 2 zák. č. 503/2003 Z.z.,

a preto sa im ani právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom v k. ú. R., a to

- parc. č. XXX/X o výmere 66.851 m², v čase vyvlastnenia kameňolom,

- a parc. č. XXX/X o výmere 13.668 m², v čase vyvlastnenia trať zväžnice, predtým druh pozemku - les,

ani právo na náhradu podľa zák. č. 503/2003 Z.z. nepriznáva.

2. Odporca ďalej v napadnutom rozhodnutí uviedol, že dňa 31.12.2004 si navrhovateľ spolu so zúčastnenými osobami 1/ až 3/ uplatnili reštitučný nárok na navrátenie vlastníckeho práva k pozemkom vedených pôvodne v PKV č. X a ďalej na parcelu č. XXX, z ktorej bola 28. apríla 1955 č. d. XXX vytvorená PKV č. XXX s parcelou č. XXX/X o výmere 66.851 m², a parc. č. XXX/X o výmere 13.668 m².

3. Ďalej odporca poukázal na to, že v predložených dokladoch sa nenachádza doklad, ktorý dokazuje vlastníctvo právneho predchodcu navrhovateľov, nakoľko v PKV č. X je vlastníkom Ostrihomská kapitula a v PKV č. XXX je zapísaným vlastníkom Čsl. štát v správe Andezitových kameňolomov, nár. podnik Levice.

4. Preto odporca vydal dňa 15.12.2009 rozhodnutie - Výzvu na odstránenie nedostatkov podania pod č. 2009/00100-1587/04-R, v ktorom bola určená lehota 90 dní na doloženie potrebných dokladov. Avšak doklady neboli v požadovanom rozsahu zo strany žiadateľov predložené.

5. Na základe uvedeného správny orgán opätovne vydal dňa 22.06.2010 rozhodnutie - Výzvu na odstránenie nedostatkov podania č. 2010/00063-1587/04-R-I, v ktorom bola určená lehota 30 dní na doloženie hlavného dokladu, a to listiny, na základe ktorej prešlo vlastníctvo na štát alebo inú právnickú osobu, preukazujúcu dátum prechodu, pokiaľ k tomu došlo v rozhodujúcom období (od 25.02.1948 do 01.01.1990). Súčasne v záujme zabezpečenia súčinnosti tiež správny orgán vyžiadal doklady zo štátnych archívov.

6. Dňa 16.06.2010 mu boli zaslané doklady z archívu, kde sa však doklad o vlastníctve právneho predchodcu navrhovateľov nenachádzal.

7. Preto odporca na podporu svojho záveru o nesplnení zákonnej podmienky pre priznanie reštitučného nároku podľa § 2 ods. 1 a 2 zák. č. 503/2003 Z.z. uviedol, že má zato, že vlastníctvo právneho predchodcu navrhovateľov nikdy nebolo preukázané.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z. platí, že ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

8. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Nitre opravný prostriedok bez uvedenia dátumu označený ako žaloba o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 2010/00063-1587/04-R-II zo dňa 10.08.2010.

9. Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa ustanovenia § 246 ods. 1 a § 246a ods. 2 O.s.p. ako aj podľa § 250i ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je vecne správne. Preto potvrdil rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom navrhovateľky, nakoľko je v zmysle § 250q ods. 2 O.s.p. vydané v súlade so zákonom.

10. Po preskúmaní pripojeného administratívneho spisu správneho orgánu, ako aj z pripojeného súdneho spisu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11S 88/97 mal krajský súd za preukázané, že v konaní sa riešila otázka týkajúca sa vlastníctva nebohého U., tzn. právneho predchodcu navrhovateľa k hore uvedeným nehnuteľnostiam.

11. Ďalej vo svojom odôvodnení krajský súd zdôraznil, že Krajský súd v Nitre vo svojom staršom rozsudku č. k. 11S 8/97-10 zo dňa 31.08.1998 vyslovil právny názor, podľa ktorého Výmerom Povereníctva stavebníctva č. 85-111/51-DrČ zo 14.03.1955 (o znárodnení podniku U., S., R.) bol určený rozsah znárodnenia vrátane dotknutých nehnuteľností.

Z uvedeného rozsudku ďalej krajský súd zistil, že v konaní správneho orgánu - Okresného úradu v Zlatých Moravciach, odboru pozemkového poľnohospodárstva a lesného hospodárstva chýbal údaj o vlastníctve oprávnenej osoby U. pred týmto znárodnením, ako aj dôkaz o tom.

12. V prípise Povereníctva SNR pre priemysel a obchod č. 65-6541/Hy/P zo dňa 24.10.1945 vo veci uvalenia národnej správy na firmu U., U., R., U. potvrdil, že predmetný andezitový kameňolom tvorí pozemnoknižné vlastníctvo Ostrihomskej kapituly, ktorý si on v roku 1940 prenajal cestou biskupa Dr. Jantascha. Preto podľa názoru krajského súdu výmer o znárodnení zoštatnením zo dňa 14.3.1955 nie je dokladom o vlastníctve nehnuteľností osoby.

13. Záverom krajský súd uviedol, že posudzovať vlastnícke právo zahraničného cirkevnoprávneho subjektu Ostrihomskej kapituly k nehnuteľnostiam v PKV č. X na území Československej republiky nebolo v predmetnom súdnom prieskume v jeho možnostiach.

III.

Odvolanie navrhovateľa/stanoviská

A)

14. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 18.07.2011 (č. l. 118) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ vyslovil názor, že napadnuté rozhodnutie odporcu ako aj správne konanie jemu prechádzajúce, nebolo v súlade so zákonom, a teda ani potvrdzujúci rozsudok krajského súdu takisto nie je súlade so zákonom.

15. Predovšetkým podľa navrhovateľa sa krajský súd nezaoberal podstatnými vadami rozhodnutia, ktorými sú najmä

- zistenie skutkového stavu nedostačujúce na posúdenie veci,
- rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, a to, že
- v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého

rozhodnutia.

16. Za hlavné pochybenie označil navrhovateľ nedostatočné preskúmanie Výmeru Povereníctva stavebníctva v Bratislave č. 85-111/51-Dr.Č zo dňa 14.03.1955, jeho obsahu a jeho účinkov na právneho predchodcu navrhovateľa (U.).

Nakoľko samotný výmer je adresovaný len na U., R., a Andezitové kameňolomy n.p., Levice, potom navrhovateľ vyjadril pochybnosti, že ak by bol týmto výmerom dotknutý aj nehnuteľný majetok v tom čase skutočne vo vlastníctve Ostrihomskej kapitoly, potom by musel o tom existovať právny doklad, resp. by tento subjekt bol o znárodnení jeho majetku aspoň upovedomený.

17. Navyše navrhovateľ vyslovil názor, že ak sú teda špeciálnou právnou úpravou (zák. č. 503/2003 Z.z.) odňaté oprávneným osobám iné prostriedky právnej ochrany (a to najmä vlastnícka a určovacia žaloba), malo by konanie pred správnym orgánom a aj jeho rozhodnutie dosahovať určitú kvalitu. Toto však nespĺňa samotné konštatovanie správneho orgánu, že Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 11S 88/97 z 31.08.1998 vyriešil otázku vlastníckeho práva U..

18. Ďalej navrhovateľ vo všeobecnej rovine poukázal na porušenie základných zásad správneho konania tak, ako sú zakotvené v § 3 Správneho poriadku, čo konkretizoval na pochybeniach (najmä mu chýba adekvátne, racionálne a logicky odôvodnené rozhodnutie, čo je v rozpore s rozsahom jednej stránky odôvodnenia pri aplikácii najmä ustanovení § 32 a § 47 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Súčasne konštatoval, že celé konanie správneho orgánu smerovalo k tomu, aby sa formalistický a bez právneho podkladu namietol reštitučný nárok oprávnených osôb, čím by faktický stav, tzn. súčasné vlastníctvo Rímskokatolíckej cirkvi, Žilinskej diecézy.

19. Rovnako navrhovateľ poukázal na to, že prvostupňový súd nereflektoval na jeho námietku, že správny orgán porušil Správny poriadok týkajúceho sa získavania podkladov pre rozhodnutie v zmysle § 32 a § 33 Správneho poriadku.

20. Záverom navrhovateľ požiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie odporcu č. 2010/00063-1587/04-R-II zo dňa 10.08.2010 a vec vráti odporcovi na ďalšie konanie spolu s priznaním náhrady trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

B)

21. Vyjadrenie odporcu sa v súdnom spise nenachádza.

C)

22. Z vyjadrenia zúčastnenej osoby 5/ (č. l. 127) zo dňa 06.09.2011 vyplýva, že znárodňovací výmer z r. 1955 je jedinou úradnou listinou, ktorá má podľa odvolateľa preukazovať jeho vlastnícke právo k predmetným pozemkom. Hodnovernosť obsahu tohto výmeru však zúčastnená osoba 5/ spochybňuje s poukazom na prebiehajúce trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti.

23. Ďalej bolo vo vyjadrení uvedené, že odvolateľ však na preukázanie údajného vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam doložil iba čestné vyhlásenia pracovníkov lomu vyhotovenými s odstupom času približne 50 a viac rokov.

24. Vo vzťahu k vlastníckemu právu navrhovateľa zúčastnená osoba 5/ poukázala na možnosť domáhať sa domáhať svojho vlastníctva určovacou žalobou (takúto žalobu podal proti Rímskokatolíckej cirkvi aj sám odvolateľ, no z vlastného rozhodnutia ju vzal späť v celom rozsahu).

26. Takisto námietky týkajúce sa procesných otázok nie sú pre zúčastnenú osobu 5/ dostatočne zrejmé a preto sa k nim nebude vyjadrovať.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

28. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporcom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia odporcu, je právna otázka, či jeho právny predchodca naplnil všetky zákonné podmienky na vlastníctvo nehnuteľnosti, ktoré je predmetom reštitučného konania. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

29. V súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

30. Predovšetkým z obsahu odvolania navrhovateľa vyplýva, že za hlavné pochybenie označil navrhovateľ nedostatočné preskúmanie Výmeru Povereníctva stavebníctva v Bratislave č. 85-111/51-Dr.Č zo dňa 14.03.1955, jeho obsahu a jeho účinkov na právneho predchodcu navrhovateľa (U.), tzn. že nie sú pochybnosti o jeho vlastníctve.

Iba zo skutočnosti, že uvedený výmer je adresovaný len na U., R., a Andezitové kameňolomy n.p., Levice, nie je možné podľa Najvyššieho súdu vyvodiť dôvodný záver (ako ho prezentoval navrhovateľ), že ak by bol týmto výmerom dotknutý aj nehnuteľný majetok v tom čase skutočne vo vlastníctve Ostrihomskej kapitoly, potom by musel o tom existovať právny doklad, resp. by tento subjekt bol o znárodnení jeho majetku aspoň upovedomený.

31. V danom prípade navrhovateľ vyslovil iba tvrdenie vo forme skutkových domnienok. Avšak iba vyslovenie tvrdení je v rámci zisťovania skutkového stavu nepostačujúce. Navrhovateľ je zaťažený povinnosťou uvedené tvrdenia podprieť dôkazmi, ktoré vyplývajú z dôkazných prostriedkov. Či si ich zadováži sám, alebo ich označí a následne požiada o pomoc konajúci správny orgán, aby mu ich zabezpečil, to je celkom v rukách navrhovateľa.

32. Pre Najvyšší súd je nepochybné, že navrhovateľ v reštitučnom konaní takto nekonal a dôkazné

prostriedky zabezpečoval iba odporca. Správne, čo ani navrhovateľ nepopiera, odporca konštatoval, že navrhovateľ nepredložil žiadny relevantný dôkaz o vlastníctve svojho právneho predchodcu a ani v listinách mu zaslaných z iných orgánov sa doklad o vlastníctve právneho predchodcu navrhovateľa nenachádzal (viď bod 6).

Naopak, zo získaných dokladov bolo nepochybne preukázané, že v PKV č. X je vlastníkom Ostrihomskej kapitula a v PKV č. XXX je zapísaným vlastníkom Čsl. štát v správe Andezitových kameňolomov, nár. podnik Levice (viď bod č. 3).

33. V tejto súvislosti musel Najvyšší súd prihliadnuť aj k argumentácii zúčastnenej osoby 5/, kedy najmä z bodu II. ods. 1 písm. a) Výmeru Povereníctvo stavebníctva v Bratislave číslo: 85-111/51-Dr.Č. zo 14. marca 1955 (notársky osvedčený súhlas z 01.10.2010 vyhotovenej fotokópie s predloženým osvedčeným odpisom v časti I. administratívneho spisu) vyplýva záver, že tam uvedené a vyvlastňované nehnuteľnosti boli deklarované ako pozemkovoknižné vlastníctvo Ostrihomskej kapituly.

34. Takisto z iných dokladov vyhotovených v období rokov 1940 až 1951 (návrhy prenájomných zmlúv a korešpondencie apoštolskej administratúry, intervenčný prípis Hlinkovej Slovenskej Ľudovej Strany z roku 1940, ďalej list Povereníctva Slovenskej národnej rady pre priemysel a obchod z 24.10.1945, resp. listu U.. E. z 15.06.1951,) založených vo fotokópii v administratívnom spise (najmä časť IV.) vyplýva logicky ten záver, že vlastníkom nehnuteľností tvoriacich užívajú podstatu Kameňolomu v Opatovciach nad Žitavou U.. E. ako predchodca navrhovateľa sotva mohol byť, lebo sa v tom čase iba uchádzal o uzavretie nájomnej zmluvy k predmetnému kameňolomu.

Za tejto situácie musel Najvyšší súd námietku navrhovateľa odmietnuť ako nedôvodnú.

35. Čo sa týka ďalšej námietky, tzn. že ak sú špeciálnou právnou úpravou (zák. č. 503/2003 Z.z.) odňaté oprávneným osobám iné prostriedky právnej ochrany (a to najmä vlastnícka a určovací žaloba), malo by konanie pred správnym orgánom a aj jeho rozhodnutie dosahovať určitú kvalitu, Najvyšší súd súhlasí so záverom, že reštitučné konanie je osobitným konaním, ktoré neumožňuje, aby si osoba dotknutá krivdami z obdobia neslobody tieto krivdy naprávala iným spôsobom ako v reštitučnom konaní podľa príslušnej právnej úpravy (napríklad zák. č. 503/2003 Z.z.).

Avšak, na rozdiel od názoru odporcu, je nutné ako riadny označiť postup odporcu, keď bez ďalšieho konštatoval, že Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 11S 88/97 z 31.08.1998 vyriešil otázku vlastníckeho práva U..

Uvedené konštatovanie dôsledne napĺňa materiálnu požiadavku účinkov právoplatných súdnych rozhodnutí a zásady prezumpcie správnosti orgánov verejnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy) vykonanej prostredníctvom ustanovenia § 159 ods. 2 úvod vety O.s.p.

Podľa § 159 ods. 2 O.s.p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Preto ani v tomto prípade Najvyšší súd nemohol vznesenej námietke navrhovateľa vyhovieť.

36. Pokiaľ navrhovateľ poukázal na porušenie základných zásad správneho konania tým, že mu chýba adekvátne, racionálne a logicky odôvodnené rozhodnutie, čo je v rozpore s rozsahom jednej stránky odôvodnenia, Najvyšší súd s týmto kvantifikačným argumentom nemôže súhlasiť. Predovšetkým je nutné zdôrazniť, že ale samotný rozsah zdôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu nie je porušením pravidiel zakotvených v ustanoveniach § 32 a § 47 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

37. V tejto súvislosti Najvyšší súd odkazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej napríklad uviedol (nasleduje citácia časti rozsudku sp. zn. 1 Sžd 29/2011 zo 14.02.2012):

„Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06). Obsah práva na spravodlivý súdny proces pritom nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9.12.1994, Higgins c. Francúzsko z 19.2.1998). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, napr. v náleze III. ÚS 119/03-30“ (koniec citácie rozsudku).

Je pravdou, že hore citovaný text rozsudku kladol dôraz na odôvodnenie rozhodnutia orgánov súdnej moci, ale rovnaké kritériá používa Európsky súd pre ľudské práva aj na hodnotenie riadnosti odôvodnenia iných orgánov verejnej moci, a to správnych orgánov.

38. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľom preto konštatuje, že napadnuté rozhodnutie odporcu má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

39. V súvislosti s uvedenými námietkami musí Najvyšší súd opätovne zdôrazniť úmysel zákonodarcu pri prijímaní reštitučných zákonov. Hlavným zámyslom zákonodarcu pre prijatie reštitučných majetkových zákonov bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, následne dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia (viď preambula k zákonu č. 229/1991 Zb. Tento zámysel zákonodarcu vymedzil pre účely zák. č. 503/2003 Z.z. textom zakotveným v ust. § 1.

40. Z ustanovenia § 1 zák. č. 503/2003 Z.z. pre Najvyšší súd vyplýva záver, že tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, poprípade neboli vydané podľa § 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, pričom v procese navrátenia musí byť preukázané, že ide o pozemky, ktoré tvoria alebo poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria v zmysle § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo tvoria lesný pôdny fond v zmysle zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch.

41. Najvyšší súd hore uvedené ustanovenie a samotný účel zák. č. 503/2003 Z.z. interpretuje v tom duchu, že má oprávneným osobám, ktoré si z rôznych dôvodov svoj nárok na kompetentnom verejnom orgáne neuplatnili postupom podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o pôde v lehote určenej v ust. § 13 ods. 1 a 2 cit. zákona, umožniť uplatniť si nárok na vydanie nehnuteľnosti, vlastníctvo ku ktorým prešlo na štát niektorým zo spôsobov taxatívne vymedzeným v § 3 zák. č. 503/2003 Z.z., a to v novo ustanovenej prekluzívnej lehote, ktorá začala plynúť od 01.01.2004 a skončí dňa 31.12.2004.

42. Preto základným predpokladom pre uplatnenie reštitučného nároku navrhovateľom je preukázanie postavenia oprávnenej osoby v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z., tzn. osoby, osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo na štát alebo na inú právnickú osobu v rozhodnom období. Toto však navrhovateľ, ako správne uviedol krajský súd, nepreukázal.

43. Vzhľadom na uvedené dôvody Najvyšší súd mohol iba konštatovať, že krajský súd v svojom rozsudku správne preveril skutkový stav zistený odporcom a v súlade so zákonom potvrdil právne závery odporcu.

V.

44. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľky a stanoviska odporcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1Sžd 29/2011, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

45. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný navrhovateľ má právo na úplnú náhradu trov tohto konania.

46. Vo vzťahu k možným nárokom na náhradu trov konania zúčastnených osôb v konaní podľa 2. hlavy si Najvyšší súd v zmysle § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. osvojil extenzívny výklad ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré toto právo však priznávajú iba účastníkom súdneho konania, kam výslovne priradujú iba žalobcu a žalovaného. Najvyšší súd preto už dlhodobo deklaruje, že právo na náhradu trov súdneho konania prislúcha pri splnení ďalších podmienok aj zúčastneným osobám.

47. Naopak vo vzťahu k účasti v konaní podľa 3. hlavy je nutné vychádzať z ustanovenia § 250m ods. 3 O.s.p., podľa ktorého účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

48. Nakoľko v prejednávanej veci zúčastnená osoba 5/ Rímskokatolícka cirkev, ktorá nebola pasívna (viď body č. 22 až 26) a argumentačne prispela k výsledku odvolacieho konania, si však toto právo v predpísanej lehote neuplatnila, nebolo jej možné náhradu trov odvolacieho konania priznať.

Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplyvajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných nárokov je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 2 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).